

Montaż materiału filmowego

WIEDZA W PIGUŁCE

Montaż to proces cięcia i łączenia kawałków taśmy filmowej na stole montażowym lub dysku komputera, umożliwiający porządkowanie materiału zgodnie z założeniami scenopisu. Jest on niezwykle bogaty, ponieważ na planie filmowym nie odbywa się inscenizacja ciągła (jak w teatrze). Kolejne sceny, a nawet ujęcia są zwykle nagrywane w kolejności odbiegającej od oglądanej później na ekranie. Co więcej, kręcone są one w co najmniej kilku dublach i ustawieniach kamery. W niezmontowanym materiale tkwi potencjalnie nieskończona liczba filmów, zróżnicowanych pod względem tematycznym oraz estetycznym.

Montaż to coś więcej niż tylko „lepienie taśmy filmowej”, ponieważ organizuje on całą strukturę narracyjną i rytmiczną filmu. Jest to decydujący etap realizacji filmu, stanowiący istotę procesu kinematograficznego, rozumianego jako opowiadanie za pomocą ruchomych obrazów. Musimy jednak pamiętać, że istotne są również mniej oczywiste i mniej jawne powiązania, które odsyłają nas nie tylko do poziomu fabularnego, ale też do symbolicznej i emocjonalnej wymowy filmu i wymagają interpretacji uwzględniającej często złożony kontekst. Gdy przystępujemy do analizy filmu pod kątem struktur montażowych, powinniśmy odpowiedzieć sobie na kilka podstawowych pytań:

- Z jakim montażem mamy do czynienia – dynamicznym czy statycznym?
- Jakiej długości ujęcia dominują?
- Czy dostrzegamy wyraźne i czytelne powiązania między kolejnymi ujęciami?
- Jaki wpływ ma montaż na nasze rozumienie sceny, a jaki na towarzyszące nam emocje?

Oprócz montażu konwencjonalnego stosowany jest również montaż wewnątrzujęciowy zwany również montażem wewnątrzkadrowym. Cała scena sfilmowana jest w jednym ujęciu, bez żadnych cięć montażowych. Ciężar narracyjny spoczywa na pracy kamery lub na odpowiedniej inscenizacji. Często stosuje się inscenizację wieloplanową, z dużą głębią ostrości, by podkreślić relacje (fabularne lub emocjonalne) zachodzące pomiędzy tym, co dzieje się na pierwszym planie, a tym, co dzieje się w głębi kadru.

SŁOWNICZEK

- **montaż (konwencjonalny):**
- **montaż wewnątrzujęciowy (wewnątrzkadrowy):**
- **plan filmowy:**

Tekst: Eliza Hetkowska, scenariusz: Anna Walczak, konsultacja merytoryczna: Wojciech Michera. Materiał pochodzi z serwisu edukacjamedialna.edu.pl prowadzonego przez Fundację Nowoczesna Polska.

Udostępniono na licencji [Creative Commons Uznanie autorstwa - Na tych samych warunkach 3.0](https://creativecommons.org/licenses/by/3.0/).

Źródło: <http://edukacjamedialna.edu.pl/lekcje/montaz-materialu-filmowego/>.

Publikacja przygotowana w ramach współpracy z Centrum Otwartej i Multimedialnej Edukacji Uniwersytetu Warszawskiego na podstawie kursu "Film jako opowieść".